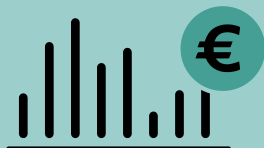


\*\*\*\*\*



# GUIA SOBRE PROTECCIÓ DE DADES

## ASSOCIACIONS DE COMERCIANTS



Diputació  
Barcelona



**Diputació  
Barcelona**

**Direcció:**

Gerència de Serveis de Comerç

Àrea de Desenvolupament Econòmic, Turisme i Comerç

Direcció de Serveis de Tecnologies i Sistemes Corporatius

Àrea d'Innovació, Governos Locals i Cohesió Territorial

<b>01. Què són les de dades personals?</b>	
<b>    Què vol dir tractament de dades?</b>	<b>6</b>
La legitimació del tractament de dades personals	7
El consentiment	8
<b>02. Qui és el responsable del tractament de dades?</b>	<b>8</b>
Les obligacions de l'associació com a responsable del tractament	8
El principi de responsabilitat proactiva	9
El deure d'informació i transparència	10
El registre d'activitats de tractament	14
La cessió de dades	16
El temps de retenció de les dades i el tractament de les dades antigues	18
<b>03. Quins són els drets que s'han de garantir?</b>	<b>19</b>
L'exercici dels drets	20
<b>04. El tractament de dades personals en el comerç</b>	<b>21</b>
Accions comercials col·lectives	21
Què hem de tenir en compte quan recollim dades de forma col·lectiva?	22
Encàrrecs a tercers (empreses de màrquetin i de serveis)	26
Campanyes i accions amb suport institucional	27
La videovigilància i les dades biomètriques	27
La geolocalització en les accions comercials conjuntes	30
<b>05. El règim sancionador</b>	<b>31</b>



---

# PRESENTACIÓ

---

## **Per què és important la protecció de dades?**

Com a població consumidora ens garanteix un control de les nostres dades personals, i com a comerciants haurem de garantir el control de les dades de la nostra clientela.

## **Per a què serveix?**

Doncs per garantir els drets i les obligacions tant de les persones consumidores com dels comerciants.

## **Quina és la normativa que obligatòriament hem de complir?**

- El **Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril de 2016** (RGPD, Reglament general de protecció de dades).
- La **Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals (LOPDGDD)**, que desenvolupa aquells aspectes que el Reglament deixa oberts per a cada país.

---

# 01. QUÈ SÓN LES DE DADES PERSONALS? QUÈ VOL DIR TRACTAMENT DE DADES?

---

Les dades personals són tota **informació sobre una persona física** (l'interessat): nom, número d'identificació, dades de localització, identificador en línia i elements de la identitat física, fisiològica, genètica, psíquica, econòmica, cultural o social de la persona.

El RGPD centra l'atenció en el **tractament de dades**: qualsevol operació amb dades personals o conjunts de dades, automatitzada o no, com recollida, registre, organització, estructuració, conservació, adaptació o modificació, extracció, consulta, utilització, comunicació per transmissió, difusió o qualsevol altra forma d'habilitació d'accés, confrontació o interconnexió, limitació, supressió o destrucció.

Qualsevol acció amb una dada és un tractament.

L'Agència Espanyola de Protecció de Dades (AEPD) ofereix a tots els negocis **FACILITA**, una eina en línia gratuïta per ajudar a identificar els tractaments de dades. Està dissenyada per ajudar comerços i associacions a comprovar el seu nivell de compliment normatiu. Es pot trobar a: <https://www.servicios.agpd.es/Facilita>

---

## LA LEGITIMACIÓ DEL TRACTAMENT DE DADES PERSONALS

La normativa europea preveu **sis possibles legitimacions**. En comerç, les **quatre legitimacions** més habituals són:

- A.** El consentiment de l'interessat per al tractament de les seves dades personals per a un o diversos fins específics.
- B.** La necessitat de fer el tractament per a l'execució o el compliment d'un contracte en el qual l'interessat és part.
- C.** El tractament necessari per al compliment d'una obligació legal aplicable al responsable del tractament.
- D.** La satisfacció d'interessos legítims perseguits pel responsable del tractament o un tercer (si no prevalen els interessos o els drets i les llibertats fonamentals de l'interessat que requereixin la protecció de dades personals, en particular si és un nen), per exemple, quan es vol informar de novetats els clients amb una relació comercial habitual.

### EXEMPLE

#### Tenim legitimació

Si un client demana factura, li demanarem NIF, nom i cognoms, adreça. Amb quina legitimació ho podem fer? Amb la de l'execució i el compliment d'un contracte de compravenda i l'obligació legal d'emetre la factura.

#### No tenim legitimació

Cal demanar consentiment al client potencial a qui volem enviar publicitat.



---

## EL CONSENTIMENT

El consentiment és la manifestació de voluntat **lliure, específica, informada i inequívoca** per la qual l'interessat accepta, per declaració o acció afirmativa, el tractament de les seves dades. Per consentir **s'ha de demostrar que es diu sí** omplint una fitxa, marcant una casella, fent clic al botó "Acceptar", etc.

---

## 02. QUI ÉS EL RESPONSABLE DEL TRACTAMENT DE DADES?

---

La figura principal del tractament de dades és el **responsable del tractament**. És la persona física o jurídica, autoritat pública, servei o organisme que, sol o conjuntament amb altres, determina els fins i mitjans del tractament.

---

### LES OBLIGACIONS DE L'ASSOCIACIÓ COM A RESPONSABLE DEL TRACTAMENT

El responsable decideix la finalitat i els mitjans del tractament de les dades. Ho pot ser tant el comerciant respecte als clients, clients potencials, empleats i proveïdors com una associació respecte als seus associats (persones físiques), empleats i proveïdors.

A grans trets, les principals **obligacions com a responsable del tractament** són:

- Informar adequadament els clients i clients potencials quan recollim les seves dades.
- Sol·licitar el consentiment als clients potencials (i als clients si es vol fer un ús intensiu de les comunicacions comercials).
- Signar contractes amb els empleats.
- Signar contractes amb tercers que tractin dades per compte nostre.
- Crear i mantenir un registre d'activitats de tractament.

### **El principi de responsabilitat proactiva**

La **novetat més rellevant** que ha introduït la nova regulació és el principi de responsabilitat proactiva, que trasllada al responsable del tractament de les dades la responsabilitat d'aplicar la normativa i, a més, en cas necessari, demostrar que ho fa.

Totes les empreses, autònoms i entitats tenen l'obligació d'adoptar mesures que assegurin que estan en condicions de complir el Reglament. L'objectiu és evitar als titulars de les dades danys que pot ser molt difícil o impossible de reparar.

Aquest principi exigeix al responsable de dades personals una **actitud conscient, diligent i proactiva** en tots els tractaments.

### EXEMPLE

En una campanya en què recollim dades de potencials clients amb una butlleta i ens donen les seves dades i el consentiment per tractar-les, com aplico el principi de responsabilitat proactiva?

Assegurant-me que la butlleta conté totes les dades necessàries per identificar la persona però cap d'inecessària.

Que la butlleta conté una referència a la nostra política de privacitat.

Que l'interessat signa la butlleta.

Conservant la butlleta per demostrar com he recollit les dades i el consentiment (ja sigui en format físic o bé escanejada).

### PER SABER-NE MÉS

Podeu trobar més informació sobre com redactar la vostra política de privacitat i com informar correctament els interessats a la guia de l'AEPD següent: <https://www.aepd.es/media/guias/guia-modelo-clausula-informativa.pdf>

## **El deure d'informació i transparència**

Cal informar de forma **lleial i transparent** l'interessat en el moment de recollir o captar les seves dades. L'RGPD, a l'article 13, especifica la informació que s'ha de donar:

- La identitat i les dades de contacte del responsable.
- Les finalitats del tractament de les dades personals.
- La base jurídica del tractament (el compliment d'un contracte, el consentiment...).

- Els destinataris o les categories de destinataris de les dades personals i, si és el cas, la intenció del responsable de transferir dades personals a un tercer país o organització internacional (el simple emmagatzematge de dades en un núvol ubicat fora de la UE ja és transferència internacional).

### **INFORMACIÓ QUE GARANTEIX UN TRACTAMENT DE DADES LLEIAL I TRANSPARENT:**

El termini durant el qual es conservaran les dades personals i els criteris utilitzats per determinar-lo.

L'existència del dret a sol·licitar al responsable del tractament l'accés a les dades personals relatives a l'interessat i la seva rectificació o supressió, la limitació del tractament, l'oposició al tractament i el dret a la portabilitat.

L'existència del dret a retirar el consentiment en qualsevol moment, sense que això afecti la licitud del tractament basat en el consentiment previ a la seva retirada.

El dret a presentar una reclamació davant d'una autoritat de control.

Quan la comunicació de dades personals és un requisit legal o contractual o un requisit necessari per subscriure un contracte, i quan l'interessat està obligat a facilitar les dades personals i està informat de les possibles conseqüències de no facilitar aquestes dades.

Tota la informació ha d'estar disponible per a l'interessat quan se li demana que proporcioni les seves dades. S'incorpora a la butlleta o al formulari en què es registren les dades i es conserva ja sigui físicament o en format electrònic.

### EXEMPLE

Contractem personal per a la nostra associació i, juntament amb el contracte de treball, hem d'informar del tractament de dades personals que realitzarem. Haurem d'utilitzar un text similar a aquest:

<b>Responsable del tractament</b>	Associació de Comerciants XXXXX Carrer Major, 3 – 08140 Caldes de Montbui Amb CIF B-XXXXXXXX
<b>Finalitats del tractament</b>	Les dades que ens proporioni en aquest formulari s'utilitzaran exclusivament per atendre les obligacions pròpies de la seva relació laboral amb nosaltres
<b>Legitimació</b>	Relació contractual i compliment d'obligacions legals
<b>Transferències internacionals</b>	No es preveuen
<b>Termini de conservació de les dades</b>	Mentre es mantingui la relació laboral més el temps legalment establert per atendre obligacions legals

### **Comunicació de dades a tercers**

L'Administració tributària (Llei 58/2003, de 17 de desembre, general tributària), la Tresoreria de la Seguretat Social (Reial decret legislatiu 8/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei general de la Seguretat Social), els bancs i caixes, el Servei Públic d'Ocupació Estatal (Ministeri de Treball) (Reial decret legislatiu 8/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei general de la Seguretat Social), les mútues col·laboradores amb la Seguretat Social (Reial decret legislatiu 8/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei general de la Seguretat Social), el Departament d'Empresa i Ocupació (Llei 31/1995, de 8 de novembre, de prevenció de riscos laborals), el Consorci d'Inspecció de Treball i Seguretat Social de Catalunya (Llei 31/1995, de 8 de novembre, de prevenció de riscos laborals), les entitats gestores del pla de pensions i, si escau, els jutjats i tribunals.

En qualsevol cas, vostè té dret a accedir a les seves dades personals i a sol·licitar la seva rectificació, supressió, oposició o limitació del tractament dirigint-se per escrit a l'adreça indicada més amunt i adjuntant prova de la seva identitat. També l'assisteix el dret a presentar reclamació davant l'Agència Espanyola de Protecció de Dades ([www.aepd.es](http://www.aepd.es)) si considera vulnerat algun dels seus drets.

## **El registre d'activitats de tractament**

La normativa obliga el responsable a **mantenir un registre** de tractament de dades personals. El seu format és lliure i cal tenir-lo disponible per a una inspecció de l'AEPD.

El **contingut del registre per a cada tractament** que s'hagi identificat ha de ser:

- A.** Nom i dades de contacte del responsable i del delegat de protecció de dades, en cas que el tinguin designat.
- B.** Finalitats del tractament.
- C.** Descripció de les categories d'interessats i de les categories de dades personals.
- D.** Categories de destinataris als quals es comunicaran les dades personals, inclosos els destinataris en tercers països, si és el cas.
- E.** Si és el cas, les transferències de dades personals a un tercer país, inclosa la identificació d'aquest país.
- F.** Quan sigui possible, els terminis previstos per a la supressió de les diferents categories de dades.
- G.** Quan sigui possible, una descripció general de les mesures tècniques i organitzatives de seguretat.

### EXEMPLE

Hem identificat aquests tractaments al nostre negoci: “gestió de clients”, “gestió de proveïdors”, “gestió comercial” i “gestió de recursos humans”.

Per fer el registre de tractaments, haurem de col·locar en un document una taula com la que veieu a continuació **per a cadascun** dels tractaments que hem identificat. A la de “gestió comercial” podem posar:

<b>Finalitat</b>	Gestionar les dades dels associats d'aquesta entitat, incloses les quotes i les comunicacions
<b>Entitat Responsable</b>	Associació de Comerciants XXXXX Carrer Major, 3 – 08140 Caldes de Montbui CIF B-XXXXXXXX
<b>Categories de dades personals</b>	Nom, cognoms, NIF, adreça postal, correu electrònic, mòbil, dades bancàries
<b>Tractaments</b>	Recollida, classificació, conservació i ús en comunicacions comercials
<b>Origen de les dades</b>	Les proporcionen els mateixos interessats
<b>Interessats (titulars de les dades)</b>	Persones físiques membres de l'entitat i els seus representants
<b>Encarregats del tractament</b>	Servei d'allotjament de dades al núvol ( <i>cloud</i> )
<b>Comunicacions de dades</b>	A entitats bancàries
<b>Transferències internacionals</b>	No es preveuen. Alerta amb el núvol si els servidors són fora de la UE o de països assimilats segons l'AEPD.



<p><b>Termini de supressió</b></p>	<p>Es conserven mentre mantinguin la condició de membres de l'entitat i durant el temps en què en puguin derivar responsabilitats per a l'associació.</p>
<p><b>Mesures tècniques i organitzatives de seguretat</b></p>	<p>Les mesures de seguretat tècniques i organitzatives implantades s'adrecen a garantir, de forma particular: el control de l'accés físic als equipaments on es processen les dades, el control dels suports que poden contenir les dades personals, el control de l'emmagatzemament de les dades, el control dels usuaris autoritzats a accedir a les dades i del tipus d'accés que utilitzen, el control de la transmissió de les dades i del seu transport i el control de la disponibilitat i integritat de les dades. Així mateix, hi ha establert un procés de verificació, avaluació i revisió periòdica de l'eficàcia de les mesures implantades.</p>

## **La cessió de dades**

En associacions de comerciants, és freqüent que l'associació organitzi actes de promoció en benefici dels seus associats, i que en aquests actes reculli dades perquè després les utilitzin els diferents associats per promoure's comercialment. En aquests casos:

- L'associació és responsable del tractament de les dades, perquè la iniciativa de fer-ho és seva i en determina els mitjans.
- Els membres de l'associació no poden ser encarregats del tractament perquè no obeiran ordres de l'associació. És a dir, l'associació no els podrà ordenar com han de tractar les dades.

En casos així, parlem de cessió de dades. Tant l'associació com el membre de l'associació seran responsables dels seus respectius tractaments. L'associació recollirà les dades com vulgui i les cedirà als comerciants perquè en facin el tractament corresponent.

### SABIES QUE...

L'associació i els comerciants poden ser corresponsables si fan aquesta acció conjuntament.

Cal que els interessats que donin les seves dades a l'associació estiguin **perfectament informats** sobre la finalitat i, especialment, que aquestes dades se cediran als membres de l'associació per enviar comunicacions comercials. Altrament, la cessió no s'ajustaria a la normativa.

- Només podem cedir dades a un tercer si prèviament hem informat l'interessat que ho farem (i a qui les cedirem).
- Hem d'informar de quina finalitat tindran les dades que cedirem.
- No és lleial i transparent cedir-li dades perquè les utilitzi per a qualsevol finalitat si nosaltres, com a responsables, no hem demanat el consentiment per a múltiples finalitats.

Convé documentar la cessió amb un **contracte de cessió de dades**, on s'estipuli que:

- **qui les cedeix** les ha obtingut de manera lícita, que ha informat els interessats que seran cedides i a qui i amb quines finalitats concretes, i

- **qui les rep** les utilitzarà de manera exclusiva per a les finalitats per a les quals es van obtenir i que si pretén ampliar finalitats, obtindrà el corresponent consentiment.

Tant l'associació com cadascun dels comerços seran responsables d'aquestes dades, encara que hagi estat l'associació qui les hagi obtingut inicialment.

### **El temps de retenció de les dades i el tractament de les dades antigues**

Amb la normativa anterior s'acceptava el consentiment tàcit; ara, amb la nova normativa, cal un **consentiment explícit**.

Si tenim **dades recollides**:

- **Sense el consentiment**: no el tenim, cal eliminar les dades immediatament o demanar-lo.
- **Amb el consentiment**: les dades es poden conservar mentre siguin actuals i el consentiment estigui vigent. No es poden tractar per un temps indefinit perquè no s'ajusta a la normativa.

#### **EXEMPLE**

Les dades d'un contracte només es podran guardar mentre estigui vigent més el termini que correspongui per llei.

---

## 03. QUINS SÓN ELS DRES QUE S'HAN DE GARANTIR?

---

**Dret d'informació i transparència:** l'interessat té dret a ser informat de manera clara, lícita, lleial i transparent sobre el tractament de les seves dades i no n'ha de tenir cap dubte.

**Dret d'accés:** l'interessat té dret a saber si s'estan tractant les seves dades personals i, en aquest cas, té dret a accedir-hi. Pot reclamar al responsable que li comuniqui exactament quines dades personals tracta i quin és l'origen d'aquestes.

**Dret de rectificació:** l'interessat té dret a rectificar les dades personals inexactes, i té dret que es completin les dades incompletes. Tot això sense dilacions indegudes.

**Dret de supressió (dret a l'oblit):** l'interessat té dret a la supressió de les seves dades personals. El responsable està obligat a fer-ho sense dilació indeguda (circumstàncies de l'article 17 del Reglament). És possible que el responsable estigui obligat a conservar les dades (essencialment per motius legals) i haurà de comunicar-ne les raons.

**Dret de limitació del tractament:** dona a l'interessat la garantia que les seves dades no seran eliminades mentre es determina si el tractament s'ajusta a la normativa o no.

**Dret a la portabilitat:** aquest dret només s'entén en el context de les xarxes socials o en casos similars en què l'interessat vol que les seves dades personals es transmetin a un nou responsable del tractament.

**Dret d'oposició:** l'interessat té dret a oposar-se en qualsevol moment, per motius relacionats amb la seva situació particular, al fet que les seves dades personals siguin objecte de tractament. El responsable deixarà de tractar-les, llevat que acrediti motius legítims imperiosos que prevalguin sobre els interessos, els drets i les llibertats de l'interessat, o per a la formulació, l'exercici o la defensa de reclamacions.

## L'EXERCICI DELS DRETS

L'exercici d'aquests drets ha de gestionar-se segons la normativa si no es vol incórrer en una infracció. S'han de donar totes les **facilitats** perquè l'interessat pugui fer una sol·licitud al responsable per exercir qualsevol d'aquests drets, i ha de ser de forma gratuïta. Per norma general:

- S'ha de poder fer per correu postal, telèfon o correu electrònic.
- És important que el sistema escollit permeti acreditar que s'ha enviat i s'ha rebut.
- Els formularis en línia són acceptables amb justificant de recepció on consti la petició concreta que es fa. Altrament, s'estarà generant indefensió a l'interessat.

Quan es rep una petició d'exercici de drets, cal comprovar la **identitat** de la persona i justificar la **recepció de la sol·licitud**.

La mala gestió de les sol·licituds d'exercici de drets és una de les principals causes de sanció; per tant, convé que la sol·licitud quedi

**registrada i emmagatzemada** per acreditar que s'ha rebut, quan s'ha rebut i quin n'era el contingut. Tenim **un mes** per contestar.

- Si es demana el dret d'accés, donarem la informació que tenim de l'interessat i informarem del seu origen.
- Si se'ns demana rectificar dades, ho farem i informarem l'interessat que hem atès la sol·licitud i hem rectificat les dades.
- Si la sol·licitud és d'oposició o de supressió, haurem de mirar si cal seguir tractant les dades i contestarem. Si podem fer-ho, ho farem i n'informarem l'interessat. Si no podem, l'informarem del motiu.

Haurem d'informar l'interessat que, si no està d'acord amb la decisió, pot presentar reclamació d'avant l'AEPD (Agència Espanyola de Protecció de Dades).

---

## 04. EL TRACTAMENT DE DADES PERSONALS EN EL COMERÇ

---

---

### ACCIONS COMERCIALS COL·LECTIVES

El tractament de dades personals en **accions comercials** s'ha de fer amb garanties: un tractament indegut pot donar lloc a sancions.

Només podem tractar les dades de les quals som responsables si estem legítimats per fer-ho; per això cal el **consentiment informat i inequívoc** de l'interessat, i sobretot hem de poder demostrar que el tenim.

### **Què hem de tenir en compte quan recollim dades de forma col·lectiva?**

Quan es recullen dades per a accions comercials col·lectives, cal:

- Informar correctament l'interessat en el moment de recollir les dades.
- Informar si les dades seran cedides a tercers.
- Obtenir el seu consentiment per poder tractar les dades amb la finalitat d'enviar-li comunicacions comercials (tret que sigui informació sobre un producte que ha comprat).

Quan la recollida és col·lectiva, cal determinar com es tractaran les dades perquè els comerços membres de l'associació en facin ús. El responsable del tractament, a l'hora de recollir les dades, serà l'associació, atès que serà qui prengui la iniciativa i esculli la manera de fer-ho.

La utilització de dades per a accions comercials anirà per compte dels comerços, que voldran tenir un cert control sobre aquestes dades i les voldran tractar com creguin, la qual cosa exclou d'entrada que siguin encarregats del tractament (això significaria que haurien de tractar les dades per compte de l'associació).

La solució més freqüent a aquest problema és que associació i comerços siguin responsables del tractament de les dades que els

pertoquin (l'associació, de la totalitat de les dades, i cada comerç, de les que li corresponguin).

Si no s'informa correctament sobre cessió i finalitat, el consentiment que s'obtingui no serà vàlid i no haurem estat transparents.

## BUTLLETES

En utilitzar una butlleta per recollir dades personals:

1. Cal actuar amb transparència i deixar ben clares les finalitats per a les quals es recullen les dades. Es pot posar el text en algun punt de la butlleta, amb una lletra de mida normal (cal evitar la lletra petita) i on l'interessat pugui trobar la informació.
2. Cal preveure que caldrà estar en condicions de demostrar que s'han recollit aquestes dades amb lleialtat i transparència, i això inclou molt especialment el consentiment. Cal posar un text com: *"Dono el meu consentiment perquè les meves dades personals siguin tractades per a les finalitats descrites en aquesta butlleta"*, amb una casella on digui "hi estic d'acord" que s'hagi de marcar expressament. No es permeten les caselles premarcades.
3. En el cas de les butlletes en paper, hi ha de constar la signatura de l'interessat. En el cas de butlletes o formularis telemàtics, caldrà fer una acció positiva, com per exemple, marcar una casella.
4. Hi ha de constar la data per demostrar quan se'ns va donar el consentiment.



## NEWSLETTERS

L'enviament de comunicacions comercials està regulat a l'LSSI (Llei de serveis de la societat de la informació), que permet enviar comunicacions comercials als clients que mantinguin o hagin mantingut una relació comercial amb nosaltres sobre productes iguals o similars.

Aquest tipus d'enviaments han de respectar la normativa de protecció de dades. Cal obtenir el consentiment dels interessats que no són clients.

Al peu de la *newsletter* hem d'informar el destinatari que rep la comunicació comercial sobre per a què ens va donar el seu consentiment, i hi haurem també d'afegir:

- un enllaç o forma per tal que l'interessat es doni de baixa i
- un enllaç a la nostra política de privacitat.

### EXEMPLE

Un exemple de peu informatiu pot ser aquest:

*Heu rebut aquest correu perquè esteu subscrits a la nostra newsletter. Tractem les vostres dades amb la finalitat d'informar-vos de les nostres activitats. Podeu exercir els vostres drets dirigint-vos per escrit a [info@elnostreweb.com](mailto:info@elnostreweb.com) o bé a l'adreça postal que consta en la nostra política de privacitat.*

*Donar-me de baixa      Política de privacitat*

## TARGETES DE FIDELITZACIÓ

Les targetes de fidelització també són tractament de dades personals, en la mesura que associem uns descomptes o altres avantatges a les dades d'una persona física. Per tant, **en el moment de recollir les dades** per fer la targeta de fidelització, haurem d'actuar igual que amb les butlletes: informar-ne completament, especificar-ne la finalitat i recollir-ne el consentiment.

## SORTEIGS

Els sorteigs conjunts són també una forma de promoció. Les dades que els interessats (participants) proporcionen per al sorteig són personals; en el moment de recollir-les, haurem d'actuar igual que amb les butlletes de captació de dades:

- Especificar amb quina finalitat recollim les dades.
- Demanar el consentiment de l'interessat.
- Si volem utilitzar les seves dades per enviar-los comunicacions comercials, també els haurem de demanar el consentiment.

Hem d'evitar que la papereta o butlleta de participació en el sorteig quedi sense consentiment explícit, tant per a la participació com per a l'eventual cessió de les dades als membres de la nostra associació. No ens podem limitar a la legitimació que ens dona el sorteig, perquè qualsevol acció que anés més enllà faria que ens quedéssim sense base legal per al tractament.

## ENQUESTES

Si es vol fer una enquesta d'opinió als clients (i clients potencials) o sobre les seves preferències de consum, segurament l'encarregarem a una empresa externa. Si l'enquesta no és anònima i cal demanar dades de contacte o alguna altra dada, haurem de demanar el consentiment i explicar què farem amb les seves dades. Cal seguir el procediment de les butlletes.

### **Encàrrecs a tercers (empreses de màrqueting i de serveis)**

Sovint cal encarregar a tercers determinades tasques per a les quals no disposem de recursos. En accions comercials, és habitual recórrer a empreses de màrqueting o de serveis per recollir dades en butlletes o fer enquestes. Hem de saber que estem fent un **encàrrec de tractament de dades**. D'acord amb la normativa:

- Nosaltres serem els **responsables del tractament** d'aquestes dades (decidirem quines dades es recullen, per quin mitjà i quin ús se'n farà).
- L'empresa contractada per fer aquest servei serà **l'encarregada del tractament**.

En aquests casos, ens caldrà signar un **contracte d'encàrrec de tractament** amb l'empresa. Podem utilitzar el model de la pàgina web de l'APDCAT (en català [https://apdcatt.gencat.cat/ca/documentacio/RGPD/altres\\_documents\\_dinteres/guia\\_sobre\\_lencarregat\\_del\\_tractament\\_al\\_rgpd/](https://apdcatt.gencat.cat/ca/documentacio/RGPD/altres_documents_dinteres/guia_sobre_lencarregat_del_tractament_al_rgpd/)) o les directives de l'AEPD (en castellà <https://www.aepd.es/sites/default/files/2019-10/guia-directrices-contratos.pdf>).

### PER SABER-NE MES

Es pot consultar la guia per a **contractes d'encàrrec de tractament** de l'AEPD: *Directrices para la elaboración de contratos entre responsables y encargados del tratamiento* (<https://www.aepd.es/media/guias/guia-directrices-contratos.pdf>). Hi trobareu models de contracte i tots els aspectes detallats que s'hi han d'incloure per tal de complir la normativa vigent.

## **Campanyes i accions amb suport institucional**

En el món del comerç local és habitual comptar amb suport institucional per desenvolupar o dur a terme campanyes i accions de promoció. Cal comprovar, a cada convocatòria d'ajuts, quins requisits es demanen en matèria de protecció de dades per a la seva concessió.

Les institucions tenen l'obligació de comprovar si el tractament de les dades personals de les accions que subvencionen s'ajusta a la normativa.

## **La videovigilància i les dades biomètriques**

La tecnologia ha permès disposar de sistemes de videovigilància fiables i assequibles als comerços. La normativa considera dades biomètriques les dades personals, obtingudes a partir d'un tractament tècnic, en relació a característiques físiques, fisiològiques o conductuals d'una persona física que en permetin la identificació.

El tractament de les dades biomètriques està molt limitat per la normativa vigent. Si la videovigilància respon a una finalitat de seguretat, el tractament que suposa és acceptable.

### SABIES QUE...

Segons la normativa, no cal tenir en compte les càmeres de circuit tancat que emeten imatge en directe. Només ens hem de preocupar dels sistemes que enregistren les imatges i en possibiliten un ús posterior.

## Requisits referits a les càmeres de videovigilància

- Abans de posar-la en funcionament, cal incloure el tractament al registre d'activitats i determinar-ne la finalitat (típicament serà de seguretat o control laboral).
- En els accessos a la zona videovigilada i en lloc visible, s'ha de posar un o diversos cartells que informin que s'accedeix a una zona videovigilada. El cartell ha d'indicar de forma clara la identitat del responsable de la instal·lació, al qual cal dirigir-se per exercir els drets que preveu la normativa de protecció de dades i obtenir més informació sobre el tractament de les dades personals. L'AEPD en disposa d'un model (<https://www.aepd.es/media/fichas/cartel-videovigilancia.pdf>).
- Les càmeres només poden captar imatges de l'interior del comerç, no de la via pública (només una franja mínima dels accessos) ni dels terrenys i habitatges confrontants o de qualsevol altre espai aliè.

- Si s'usen càmeres orientables o amb zoom, cal la instal·lació de màscares de privacitat per evitar captar imatges de la via pública, terrenys i habitatges de tercers.
- La contractació d'un servei de videovigilància extern o la instal·lació de les càmeres per un tercer no eximeix del compliment de la normativa en matèria de protecció de dades, i haurem de vetllar per tal que els cartells informatius s'instal·lin amb les mateixes garanties i les càmeres no gravin espais públics. El servei de videovigilància contractat a un tercer requerirà també tenir el contracte d'encàrrec de tractament de dades personals corresponent.
- L'accés a les imatges ha d'estar restringit a les persones designades pel responsable del tractament (o sigui, el titular del comerç).
- Si l'accés a les imatges es fa via Internet, es restringirà amb un codi d'usuari i una contrasenya (o un altre mitjà que en garanteixi la identificació i l'autenticació unívoca), que només coneixeran les persones autoritzades.
- Si el sistema de gravació està ubicat al comerç, caldrà situar-lo en un lloc vigilat o d'accés restringit. Les imatges gravades només seran accessibles pel personal autoritzat.
- Les imatges es conservaran durant un termini màxim d'un mes des de la captació; després s'hauran d'esborrar.
- Les imatges que s'utilitzin per denunciar delictes o infraccions s'acompanyaran a la denúncia i les conservaran les forces i cossos de seguretat o els tribunals que les requereixin (i per a cap altre fi).

### PER SABER-NE MÉS

Per a més informació, podeu consultar la *Guía sobre el uso de videocámaras para seguridad y otras finalidades* (<https://www.aepd.es/media/guias/guia-videovigilancia.pdf>).

## LA GEOLOCALITZACIÓ EN LES ACCIONS COMERCIALS CONJUNTES

Amb les dades de geolocalització es pot fer un **seguiment de la ubicació dels usuaris**. Es considera una dada personal perquè pot identificar una persona física. En el món tecnològic, les possibilitats són tan àmplies que poden envair la privacitat.

### EXEMPLE

Els geolocalitzadors dels cotxes de lloguer permeten a l'empresa saber-ne en tot moment la ubicació. És un ús legítim perquè el propietari dels vehicles té interès a tenir-los localitzats per prevenir-ne el robatori o comprovar que són a la zona geogràfica del contracte. Ara bé, el dispositiu també permet saber quines zones visita el client, on s'atura i altres dades no rellevants per a l'empresa.

En **accions comercials conjuntes** (per exemple, un centre comercial amb comerços), l'ús de geolocalitzadors permet dirigir el trànsit a establiments concrets. Té l'avantatge de limitar les campanyes a àrees geogràfiques i adaptar-les en funció de la localització de l'usuari per maximitzar la ràtio de resposta, amb la qual cosa es dirigeix el trànsit als comerços desitjats. I en el recinte concret d'un

centre comercial o lloc similar, a més, es pot accedir a un públic objectiu amb campanyes geolocalitzades i arribar a una audiència interessada en un producte o servei concret segons la localització.

Ara bé, pot ser que el client percebi tots aquests avantatges com a invasius. Cal reflexionar sobre la legitimitat d'aquest tractament.

La legitimació que proporciona l'interès legítim no pot abastar les accions comercials fonamentades en dades de geolocalització. L'única legitimació possible en aquests casos és el consentiment.

Quan aquest tipus d'accions comercials es vehiculen a través d'aplicacions per a telèfons mòbils, cal comprovar que les aplicacions informen correctament l'usuari.

---

## 05. EL RÈGIM SANCIONADOR

---

El règim sancionador s'ha tornat més sever, i l'import de les **sancions** pot anar lligat a les xifres de facturació de l'empresa sancionada. Tots els responsables del tractament de dades personals hi estan subjectes, i això inclou les associacions de comerciants.



Segons l'LOPDGDD, es considera:

**Infracció molt greu** no complir en matèria de tractament de dades sobre el consentiment i l'ús de les dades personals si és diferent del que s'ha declarat.

**Infracció lleu** l'incompliment del deure d'informació.

L'LOPDGDD remet a l'RGDP per concretar les sancions: no existeix un mínim establert però sí un límit superior, que pot arribar als 20.000.000 d'euros o a un 4% del volum de negoci total anual si l'import és superior.





**Diputació  
Barcelona**

Àrea de Desenvolupament  
Econòmic, Turisme i Comerç